

Ligthartschool krijgt Voedselbosje

Educatief IVN-project

André van der Velde

WOUDENBERG Nu liggen er nog rijendikke tegels op het schoolplein van de Jan Ligthartschool, maar die zullen binnenkort langs het hek aan de Frans Halslaan plaatsmaken voor groen. En dan niet zo maar wat groen, maar een heus Voedselbosje. De Woudenbergse basisschool gaat namelijk zelf voedsel produceren en betreft leerlingen bij het hele proces: van het planten tot en met de smakelijke beloning: het oppeuzelen van de eigen oogst.

„Er is volgend jaar al zeker wat te oogsten, maar echt veel zal het nog niet zijn”, tempert Suzy Bollen van Stichting Duurzaam Woudenberg (SDW) lachend al te hoge verwachtingen voor het eerste jaar. „Maar de oogst wordt wel elk jaar groter.” Het Voedselbosje is een concept van het IVN, legt de Woudenbergse uit. „Het heeft een standaard omvang van 30 vierkante meter en bestaat uit 22 vaste planten, struiken en bomen, die allemaal eetbare vruchten, bloemen, wortels of bladeren hebben. Denk daarbij aan bessenstruiken, fruit- en notenbomen, maar ook aan een plant als de Oost-Indische kers.”

Kern is volgens Bollen dat een voedselbos kinderen een gezonde leefstijl bijbrengt en hen dichtert bij de natuur brengt. „En ze maken kennis met het belang van biodiversiteit. Naast soorten planten zijn dat ook insecten en vogels die erop af komen, en de rijkdom van een vruchtbare bodem.”

ZWART ZAAD In feite heeft Bollen het eerste Voedselbosje naar Woudenberg gehaald. „Binnen de stichting Duurzaam Woudenberg houd

■ Suzy Bollen en enkele leerlingen van de Jan Ligthartschool geven aan waar het IVN-Voedselbosje komt.

ik mij bezig met groen, biodiversiteit en voedsel en ik speelde daarom al langer met idee voor een Woudenbergse Voedselbosje. Maar toen een paar maanden geleden tijdens de bespreking van het nieuwe Groenbeleidsplan bleek dat de gemeente in feite op zwart zaad zit en dus ook geen geld heeft om te investeren in nieuwe projecten voor groen en biodiversiteit, ging ik op zoek naar externe ondersteuning. Ik nam contact op met het IVN, dat was in de provincie Utrecht met steun van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) bezig met het opzetten van een pilot voor Voedselbosjes, het project 'Jong leren eten'. Daaraan konden 25 Utrechtse scholen meedoen. Deelname kost 7000 euro en normaliter betaalt de gemeente een

deel, maar omdat dat in Woudenberg niet mogelijk is, en de scholen hiervoor geen of nauwelijks budget hebben, gingen beide organisaties creatief aan de slag. Dat leidde ertoe dat er één Woudenbergse school kosteloos mee kan doen.”

SDW benaderde vervolgens in alle rijl – de zomervakantie naderde – de vijf Woudenbergse scholen en die kregen twee weken de tijd om te reageren. „De Jan Ligthartschool reageerde als eerste en krijgt daarom het Voedselbosje”, vertelt Bollen. „Maar dat was wel jammer voor de Griffitschool en de Olijfbloem die, iets later, ook enthousiast reageerden. Ik hoop dan ook dat dit eerste bosje als een vliegwielt werkt en dat ook de gemeente Woudenberg enthousiast

wordt en volgend jaar het project wel kan ondersteunen.”

GEZONDE SCHOOL Het Voedselbos sluit volgens leerkracht Anne Oosterhout van groep 6 naadloos aan bij de toekomstvisie van de Jan Ligthartschool. „We hebben subsidie gekregen voor deelname aan het Gezonde School-programma, dat een gezonde leefstijl van de leerlingen bevordert. Dan gaat het om gezonde traktaties bijvoorbeeld, maar ook om meer sport en spel en buitenspeelplekken. Toen we hoorden over het Voedselbosje, waarbij bewustwording ook een belangrijk thema is, dachten we meteen dat deze twee projecten goed bij elkaar zouden passen.” De school schreef zich gelijk in en

„won’ het Voedselbosje. De leerlingen van groep 6 gaan helpen bij de aanleg. „Ze vinden dat geweldig”, zegt Oosterhout. „Ze hebben heel veel plezier als ze buiten lekker met hun handen bezig kunnen zijn.” Het mooie van het Voedselbosje is volgens haar dat de leerlingen kennis opdoen over hoe het voedsel op hun bord komt. „Ze kopen hun eten in de supermarkt en zullen zich niet vaak afvragen hoe het groeit. Door dit project leren ze onder meer hoe fruit, groente en noten groeien. Door hen daarbij te betrekken, zullen ze sneller geneigd zijn te proeven en groente en fruit te leren eten.”

Niet alleen leerlingen van groep 6 worden bij het Voedselbosje betrokken, maar de hele school. Oosterhout: „Alle klassen krijgen er les over en het IVN heeft voor alle groepen zogenaamde Doe-kaarten ontwikkeld met suggesties voor thematische activiteiten.” Ook verzorgt het IVN twee gastlessen, de eerste voorafgaand aan de daadwerkelijke aanleg van het bosje, de tweede in mei volgend jaar. Die staat in het teken van onderzoek (groei, insecten, bodem) en de eerste oogst.

PLANTDAG Maar voor er überhaupt geogst kan worden, moet het Voedselbosje eerst worden aangelegd. Dat gebeurt op dinsdag 17 november. Dan zorgt een hovenier er samen met de leerlingen van groep 6 voor dat alle planten op de goede plek komen en op de juiste manier geplant worden. Ook wordt er een infobord geplaatst. Daarna ligt het onderhoud bij de kinderen. Dan gaat het in het eerste jaar vooral om water geven. De verwijderde tegels worden overigens keurig hergebruikt. Er wordt een rand van gemaakt om het bosje heen, waar de jonge voedselbosbeheerders op kunnen zitten.

Grebbelinie weer spik en span

Genisten helpen stichting bij werkzaamheden

WOUDENBERG/SCHERPENZEEL Vrijwilligers van de stichting Grebbelinie in het Vizieer hebben onlangs samen met militairen van de genie allerlei werkzaamheden uitgevoerd aan de Grebbelinie. Zo kwam ook een langgekoesterde wens in vervulling: een vernieuwde uitkijkpost.

In de periode van 21 t/m 28 september hebben de Vrijwilligers van de Stichting Grebbelinie in het Vizieer, in samenwerking met militairen van de Genie uit Wezep, een aantal werkzaamheden uitgevoerd aan de Grebbelinie.

De noordelijke toegang tot de in de Linie gelegen loopgraaf is eind september voorzien van 'zandzakken'. „Enerzijds is dit gedaan om de afkalving van de zijkanalen tegen te gaan, anderzijds om zichtbaar te maken hoe zandzakken in de oorspronkelijke verdedigingsstellingen werden gebruikt”, legt Fred Vos van de stichting uit. Die 'zandzakken' zijn overigens gevuld met beton. De jute zakken vergaan met de tijd en de afdrak in cement blijft achter

■ De genisten kregen, als dank ieder een exemplaar van het boek 'De Grebbelinie vanonder tot boven' aangeboden.

waardoor de indruk van zandzakken blijft bestaan.

Vos: „Nadat de vrijwilligers de vooraf berekende hoeveelheden materiaal hadden verzameld, kwam op 21 september een groep genisten van 102 Constructie Compagnie (onderdeel van 101 Geniebataljon uit Wezep) met hun hulpmiddelen aan bij het Educatief Centrum Grebbelinie. Zij gingen, na nog een korte verkenning, aan de slag met de

voorbereidende werkzaamheden. De volgende 2 dagen kwam er een grotere groep en werden de zandzakken gevuld en op hun plaats gelegd. Daarna moest het beton uiter-aard drogen en uitharden. Maandag 28 september vonden de afsluitende werkzaamheden van de genisten plaats en werden de hulpmiddelen weer opgeladen.” De genisten kregen, als dank ieder een exemplaar van het boek 'De

Grebbelinie vanonder tot boven' aangeboden.

Bij die werkzaamheden bleven het niet, want binnen de vrijwilligersgroep bestond al langer de behoefte om de uitkijkpost op de Liniedijk te vernieuwen. „Deze voldeed na 15 jaar dienst niet meer aan onze wensen. Maar de mogelijkheden om dit zelf aan te pakken waren beperkt, mede gezien de leeftijd van onze vrijwilligers... In overleg en na verkenning werd met hulp van specialisten van 102 Constructie Compagnie een geheel nieuwe uitkijkpost ingericht. Deze is bovendien dichterbij de loopgraaf geplaatst. De voorbereidende werkzaamheden waren in de kazerne in Wezep gedaan en op woensdag 23 september is de uitkijkpost geplaatst.”

Het uiteindelijke resultaat van vernieuwde uitkijkpost en de aangepaste loopgraaf is geheel gratis te bezichtigen, benadrukt Vos. „En tot en met zaterdag 31 oktober is het ook nog mogelijk om de binnenuitkijkpost van het Educatief Centrum Grebbelinie tijdens de normale openingstijden te bezoeken. Van dinsdag tot en met zaterdag is de expositie geopend van 11.00 tot 16.00 uur. Aanmelden via 06-82326441. Toegangsprijs 3 euro.

BRIEVEN

Duurzaamheid

Er wordt tegenwoordig veel gesproken over duurzaamheid en wat we er zelf aan kunnen bijdragen. Recentelijk hoorde ik van een gezin dat gaat verhuizen van een huurwoning naar een huur appartement. In de huurwoning zit een goede, door de huurder zelf aangeschaft keukenblok, een gemoderniseerde badkamer en nog meer zaken, die een volgende huurder wellicht bij mee zou kunnen zijn. Maar helaas, de woning moet kaal opgeleverd worden, in de staat die wellicht 30 jaar geleden werd aangetroffen. Want daar heb je als huurder dertig jaar geleden voor getekend. Een soortgelijk verhaal hoorde ik ook recentelijk over een huur appartement waarbij o.a. de goede gordijnen verwijderd moesten worden en dat de nieuwe huurders ze graag hadden willen overnemen. Ik vraag me dan ook af of de woningbouwvereniging niet wat meer kan nadenken over duurzaamheid en kapitaal vernietiging?

R.A.F. Vanderink.
Woudenberg